

Ve vedení firem chybí ženy

Exkluzivní průzkum: Ženy drží v nejvyšších patrech českých firem jen čtvrtinu míst. Kvůli rodinám

Praha - Když Eva Štěpánková v roce 1991 doma zakládala kosmetickou firmu Ryor, měla tříletou dceru. Dnes připouští, že musela překonat překážky, nad kterými mohou jejich mužští konkurenti mávnout rukou. A odhodlaných žen, které se do podnikání pustí, je od té doby stále málo.

Podle dat z registru českých ekonomických subjektů Cribis, které má MF DNES k dispozici, totiž ve vedení téměř tři čtvrtin českých firem

není ani jedna žena. A naopak, ryze „ženských“ firem je 12,5 procenta.

„Nejvíce subjektů se stoprocentním zastoupením žen je mezi společnostmi s ručením omezeným. Je to ale dáno tím, že takovou firmu může vlastnit a řídit jen jedna osoba,“ popisuje Věra Kameníčková ze společnosti Czech Credit Bureau, která statistiku zastoupení žen zpracovávala. Mezi akciovými společnostmi, které musí řídit minimálně tři lidé, už je ženami vedených podniků jen jedno procento. To v celkovém počtu představuje jen třicet šest akciověk.

Z údajů jednoznačně vyplývá, že v podnikání ženy s muži prohrávají. Na trhu práce je totiž poměr mnohem vyrovnanější – mezi zaměstnanými osobami je žen 43 procent.

Nepříznivé statistické údaje jsou v reálném světě ještě horší. Řada žen, která ve vedení firem působí, to-

tiž dělá jen „křoví“ svému manželovi. Ženy drží poloviční podíl asi v desetině všech společnostech s ručením omezeným, reálný vliv na rozhodování má však zřejmě jen zlomek z nich. „Je zcela běžný jev, že žena je například v akciových společnostech jen do počtu,“ potvrdila předsedkyně zlínského pobočky Moravské asociace podnikatelek a manažerek Marta Polášková.

Stejnou zkušenost mají dokonce i kriminalisté vyšet-

řující hospodářské delikty.

„Často se stává, že se skutečnými šéfy firem se svezou i jejich ženy, které jen pasivně sedí v dozorčích radách a dělají, co chtějí manželé,“ řekl kriminalista z policejního protikorupčního útvaru. Jméno si nepřál zveřejnit.

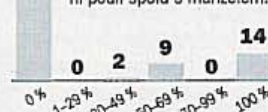
Úspěšné podnikatelky, které dnes řídí velké firmy, většinou připouštějí, že největší překážkou v podnikání jsou rodina a děti. „Žena na sebe bere tímto rozhodnutím mnohem větší odpovědnost než muž,“ míní Olga Girstlová, brněnská podnikatelka, která v devadesátých letech založila telekomunikační společnost GiTy. Kromě strachu ze zabezpečení chodu rodiny hraje roli i to, že ženy mají menší potřebu se v podnikání realizovat.

„Neformálně nám bankéři řekli, že ženy jsou při žádostech o úvěr rizikovější.“

Marta Polášková

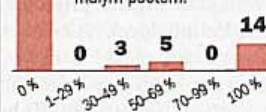
Společnosti s r. o.

V ČR celkem 262 442
Ženy mají v těchto firmách největší podíl, protože je často vlastní samy, nebo v nich mají padesátiprocentní podíl spolu s manželem.

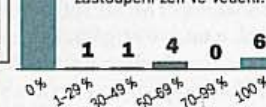
Veřejné obchodní spol.

V ČR celkem 79
Největší zastoupení žen ve veřejných obchodních společnostech může být zkresleno jejich celkovým malým počtem.

Komanditní společnosti

88 V ČR celkem 685
Zlídka využívaná forma společnosti, při jejímž vzniku není potřeba základní kapitál, má nejmenší podíl zastoupení žen ve vedení.

Akciové společnosti

V ČR celkem 21 956
Ženy jsou nejčastěji členkami dozorčích rad, často je do nich dosazují jejich manželé. Ženami ovládaných akciových firem je jen 36.

Zastoupení žen v jednotlivých typech společností

„To, že je manažerek a podnikatelek méně, je dáno tím, že mají ze svého pohledu na práci lepší věci, než je kariéra vydělávání peněz,“ uvedl Ivo Možný, profesor sociologie brněnské Masarykovy univerzity.

Byznys začíná po čtyřicítce

Kolik z podnikatelek se do byznysu pustilo samo a kolik nastoupilo do rozjeté firmy, není možné přesně zjistit. Podle Poláškové je však rozjezd firmy „od nuly“ pro ženu náročnější i kvůli nedůvěře bank. Například na předloňské konferenci Moravské asociace podnikatelek a manažerek si účastnice stěžovaly, že k nim bankéři přistupují nerovně. „Samozřejmě to nikdo nepřizná, neformálně nám ale bankéři řekli, že ženy jsou pro ně při žádostech o úvěr rizikovější,“ říká Polášková.

Přestože k současné statistice neexistuje historické srovnání, je pravděpodobné, že počet podnikatelek stoupá. „Stoupá podíl žen, které děti nemají, mezi vysokoškolačkami se to blíží jedné třetině,“ upozornil Ivo Možný. A upozorňuje, že velký potenciál se skrývá i mezi těmi ženami, které děti vychovávají. „Profesionální život se prodlužuje, představa, že žena po vychování dětí zacouvá do domácnosti, je nerealistická. Matkám je v té době ani ne čtyřicet a mohou to dotáhnout dál než muži, kteří jsou zapřažení od dvaceti,“ uzavírá sociolog.

JÍŘÍ SMETANA